

[Opslaan](#) [Reacties](#) 0 [Delen](#)

Kijkje in de keuken bij de School voor Antroposofische Kinderopvang

De eerste vrijeschool in Nederland werd precies honderd jaar geleden opgericht in Den Haag. Vanuit de behoefte om kinderopvang aan te laten sluiten op de vrijeschool, ontstond de antroposofische kinderopvang. De School voor Antroposofische Kinderopvang leidt studenten op tot Gespecialiseerd Pedagoog Medewerker Antroposofische Kinderopvang. Mirte van Zundert stond aan de wieg van deze school. 'Je werkt vanuit een bepaalde visie; dat vraagt om scholing.'

Binnen de antroposofie gaat men ervan uit dat er naast de fysiek-tastbare realiteit ook een geestelijke realiteit is. Ook binnen de antroposofische pedagogie vormt dit het uitgangspunt in hoe er naar kinderen gekeken wordt. Schrijver en filosoof Rudolf Steiner is bekend geworden als de grondlegger van de antroposofie en haar praktische toepassingen in de maatschappij. Zoals de vrijeschool en biologische dynamische landbouw. Praktisch betekent dit in de kinderopvang dat je kinderen wilt laten opgroeien tot vrije en evenwichtige mensen, mensen die hun volle potentieel beschikbaar hebben.

Wat is antroposofie?

Mirte van Zundert

‘Antroposofie betekent letterlijk: wijsheid van de mens’, legt Mirte van Zundert uit. Mirte is bestuurder van antroposofische kinderopvang **De Geheime Tuin** in de regio Utrecht en medeoprichter van én docent aan de School voor Antroposofische Kinderopvang (School-vAK). ‘Het is in essentie het geheel aan inzichten over mens en wereld; een visie op het leven, zou je kunnen zeggen. Antroposofie gaat ervanuit dat er naast de fysieke, materiële kant ook een innerlijke of geestelijke kant is. Dat denkmodel is binnen de pedagogiek heel belangrijk. Je hoeft er niet in te geloven, maar je moet deze theorieën, deze denkmodellen kennen om te begrijpen waarom we de dingen doen zoals we die doen binnen de antroposofische kinderopvang.’

Antroposofische kinderopvang

In 1923 werd de eerste vrijeschool in Nederland opgericht: de Vrije School Den Haag. Dat gebeurde in nauwe samenwerking met onder andere Rudolf Steiner. ‘Vanuit die beweging is antroposofische kinderopvang ontstaan, omdat de vrijeschool wilde dat de kinderopvang aansluit bij de opvoedstijl zoals kinderen die ook thuis meekregen. Onderwijs en opvoeden wordt binnen de antroposofie als één gezien. We voeden op tot vrije, evenwichtige mensen, die beschikking hebben tot hun volledige potentieel. Daarom staat de totale ontwikkeling van hoofd, hart en handen centraal.’

Kenmerken

Hoe ziet dat er praktisch uit? ‘De Vereniging Antroposofische Kinderopvang heeft op haar website verschillende kenmerken staan van kinderdagverblijven, gastouderopvang, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang die hun pedagogische visie en werkwijze baseren op de antroposofie. Zoals: afgestemd op het kind. We vullen niet in hoe het moet vanuit onze eigen ervaring, maar kijken goed naar wat het kind vraagt aan jou als professional. Wat heeft het nodig van mij? Welke behoefte zit er achter bepaald gedrag? Dat moet je leren zien, zonder je eigen oordeel of ervaringen daarin mee te nemen. Ook het leven met de natuur is een kenmerk van antroposofische kinderopvang. We volgen de seizoenen,

vieren de jaarfeesten. Op deze manier willen we kinderen de verbinding met de natuur als vanzelfsprekend laten ervaren. Als je de verbinding met de natuur kan maken, kan je de verbinding met jezelf beter maken.'

Over de opleiding

Studenten konden tot enkele jaren geleden een opleiding volgen tot pedagogisch medewerker in de antroposofische kinderopvang, gekoppeld aan de Vrijeschool Pabo in Zeist, maar die opleiding stopte. 'Jarenlang was er geen vakopleiding voor antroposofische kinderopvang', herinnert Mirte zich. 'Ik was destijds bestuurder van de Vereniging Antroposofische Kinderopvang en steeds vaker kregen we van leden de vraag waarom er geen vakopleiding meer was. Wij zagen in diezelfde tijd dat met name de oude garde – die veel kennis bezat – met pensioen ging en de nieuwe pedagogisch medewerkers waren niet opgeleid in de antroposofie. De van nature interne scholing, waarbij oudere medewerkers het vak uitleggen aan nieuwe medewerkers, verdween. Wido Jonges, directeur van de Vlinderboom in Haarlem, en ik herkenden dat probleem in de praktijk en besloten ons in te zetten voor een nieuwe vakopleiding Antroposofische Kinderopvang.' Wido en Mirte sloegen samen met Frank Sengers – die de *knowhow* had voor het bouwen van een opleiding – de handen ineen en zo ontstond in 2018 de School-vAK in Utrecht.

Twée opleidingen

Inmiddels biedt de School-vAK – in samenwerking met opleidingspartner MBO Utrecht – twee opleidingen:

- de opleiding tot Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerker Antroposofische Kinderopvang mbo-niveau 4: een 2-jarige opleiding voor pedagogisch medewerkers niveau 3, zittend personeel en zij-instromers. Dit is een BBL-opleiding: studenten gaan een dag in de week naar school en werken minstens twee dagen per week in een antroposofische kinderopvang.
- de opleiding tot Onderwijsassistent Vrijeschool (mbo-niveau 4): ook een 2-jarige opleiding.

Afgestudeerde studenten verlaten de opleidingen met een Nederlands erkend mbo-niveau 4 diploma en het certificaat Pedagoog Antroposofische Kinderopvang.

‘Zou een vereiste moeten zijn’

Is deze opleiding een vereiste voor het werken in een antroposofische kinderopvang? ‘Het zou een vereiste moeten zijn, maar zo werkt het momenteel niet’, vertelt Mirte. ‘Ook de antroposofische kinderopvang heeft te maken met personeelstekorten, je moet ervoor zorgen dat je kunt blijven draaien. Alle medewerkers zijn welkom, maar het is wel van belang dat je openstaat voor de visie en je bereid bent je te laten scholen. Bij De Geheime Tuin kan dat door interne scholing voor reeds gediplomeerde medewerkers. Startende medewerkers kunnen ook eerst een opleiding volgen aan de School-vAK en bij ons komen werken in een BBL-constructie.’

Lustrum School-vAK

De School-vAK viert dit jaar haar eerste lustrum. Hoe dat gevierd wordt is nog niet bepaald, de focus ligt nu vooral op doorontwikkeling van het opleidingsaanbod. De verwachting is dat het aantal studenten zal toenemen de komende jaren. Mirte: ‘Met name de geaccrediteerde bijscholingsmodules zoals babyscholing zijn interessant voor de sector, merken wij. Ook komt er meer vraag naar een opleiding tot pedagogisch coach voor de antroposofische kinderopvang. Deze ontwikkelen we momenteel binnen de School-vAK. Ik coach nu zelf coaches en zie er naar uit dat binnenkort binnen onze eigen opleiding te mogen doen.’

Meer weten? [Kijk op de website van de School-vAK >>](#)

[Reageer op dit artikel](#) [Deel dit artikel](#)

Frida Noordzij

Redacteur KinderopvangTotaal

PREMIUM